

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 23. maijā
(OR. en)

10142/24

ESPACE 52

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2024. gada 23. maijs
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	9318/24
Temats:	Eiropas konkurētspējas stiprināšana ar kosmosa palīdzību – Padomes secinājumi (apstiprināti 2024. gada 23. maijā)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi “*Eiropas konkurētspējas stiprināšana ar kosmosa palīdzību*”, kurus Padomes apstiprināja 4026. sanāksmē, kas notika 2024. gada 23. maijā.

Padomes secinājumi “Eiropas konkurētspējas stiprināšana ar kosmosa palīdzību”

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- A. 1975. gada Konvenciju par Eiropas Kosmosa aģentūras izveidi;
- B. Pamat nolīgumu starp Eiropas Kopienu – kuras pēctece tagad ir Eiropas Savienība – un Eiropas Kosmosa aģentūru, kas stājās spēkā 2004. gadā un kam šogad aprit 20. gadskārta;
- C. Eiropas Kosmosa aģentūras un Eiropas Savienības nolīgumu par klasificētas informācijas drošību un apmaiņu, kas stājās spēkā 2008. gadā;
- D. Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), kas stājās spēkā 2009. gadā;

I. Kosmosa ieguldījums Eiropas konkurētspējas un sabiedrības problēmu risināšanā

1. UZSVER kosmosa sektora pārveidi globālā mērogā, kā arī kosmosa bezprecedenta lomu Eiropas labklājības, konkurētspējas, drošuma un drošības veidošanā un autonomā lēmumu pieņemšanā; ATZĪMĒ Eiropas kosmosa sektora stiprās puses un tā izcilību kosmosa tehnoloģiju, zinātnes, pētniecības, prasmju, pakalpojumu un lietojumu jomā, kā arī tā spēcīgo un diversificēto kosmosa industriju; UZSVER, ka Eiropas kosmosa programmas ir svarīgas politikai un stratēģiskai rīcībai, kā arī tam, lai padarītu Eiropu un tās kosmosa industriju noturīgāku un konkurētspējīgāku; ATGĀDINA, ka šīm programmām arī turpmāk būtu jāsniedz labums visām Eiropas Kosmosa aģentūras (EKA) un Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm un jānodrošina iekļaujoša piekļuve to dažādajiem posmiem saskaņā ar to attiecīgajiem noteikumiem un pilnībā respektējot to institucionālo kontekstu un operacionālos satvarus;
2. UZSVER, ka kosmosa spējām ES, EKA un dalībvalstu līmenī ir būtiska nozīme, lai noteiktu, īstenotu un uzraudzītu politiku un stratēģisko rīcību starptautiskās sadarbības, sociālekonomisko ieguvumu un konkurētspējīgākas un noturīgākas Eiropas nolūkos, tostarp, bet ne tikai:
 - a. izmantojot kosmosā balstītus pakalpojumus, kas ļauj industrijai atrasties tehnoloģiju attīstības priekšplānā, tādējādi uzlabojot Eiropas konkurētspēju dažādās nozarēs;
 - b. izmantojot kosmosa unikālo spēju atbalstīt klimatrīcību, vides aizsardzību un zaļo pārkārtošanos, arī ar plašajiem ieguldījumiem, ko sniedz *Copernicus* pakalpojumi un lietojumi, kuri ir viens no Eiropas zaļā kursa virzītājspēkiem, un ņemot vērā partnerību “Paātrināt kosmosa izmantošanu zaļai nākotnei” (“*Space for a Green Future accelerator*”);

- c. atbalstot Eiropas ietekmi un vadošo lomu starptautiskajās sarunās par vidi un klimatu;
 - d. izmantojot kosmosā balstītu datu un pakalpojumu ieguldījumu, lai jo īpaši palīdzētu industrijai samazināt savu vidisko pēdu, veicot emisiju monitoringu un dabas resursu pārvaldību;
 - e. izmantojot kosmosa lomu, lai veicinātu digitālās pārkārtošanās potenciāla pilnīgu izmantošanu, globālās savienojamības palielināšanu un digitālās plaisas novēršanu, ļaujot uzņēmumiem samazināt izmaksas un uzlabot efektivitāti ar kosmosā balstītu digitālo risinājumu palīdzību;
 - f. īstenojot ciešāku zaļās un digitālās pārkārtošanās integrāciju, lai gūtu labumu no jaunākajām tehnoloģijām, kas ļauj izprast pašreizējo un turpmāko ietekmi uz klimatu, tostarp, nodrošinot pārredzamību krīžu un katastrofu gadījumos, kā arī sniedzot jaunus šo problēmu risinājumus un palīdzot aizsargāt cilvēku dzīvību un iztikas līdzekļus ar kosmosa sistēmu palīdzību;
 - g. izmantojot zinātnisku atklājumu, kuros ieguldījumu sniedz arī kosmosa joma, pārveidojošo spēku, kā arī zinātnes un tehnoloģiju nozīmi zināšanu sabiedrības veidošanā;
3. UZSVER, ka kosmoss veicina vispārējo Eiropas ekonomikas izaugsmi un labklājību un ka Eiropas kosmosa sektoram ir liels inovatīvais un komerciālais potenciāls – ar pieaugošu, bet joprojām ierobežotu privātā sektora iesaistes līmeni; tādēļ PAUŽ GANDARĪJUMU par Eiropas “*New Space*” kustības, tostarp jauno kosmosa jomas rīcībspēku, kā arī tradicionālā kosmosa sektora turpmākas izaugsmes un diversifikācijas potenciālu, jo kosmosa sistēmas, lietojumi, pakalpojumi un dati arvien lielākā mērā kalpo par būtisku pamatelementu daudzozaru tirgū; un UZSVER priekšrocības, ko Eiropa sniedz kā labvēlīga vieta konkurētspējīgas un ilgtspējīgas kosmosa uzņēmējdarbības attīstībai; turklāt AKCENTĒ EKA, Eiropas Savienības, tostarp Komisijas un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūras, kā arī dalībvalstu lomu spēcīgas Eiropas kosmosa ekosistēmas attīstības veicināšanā;

4. UZSVER, ka saistībā ar straujo globālo komercializāciju un pieaugošo globālo konkurenci kosmosa sektorā būtu jārealizē kosmosa sektora neizmantotais potenciāls veicināt Eiropas ekonomiku un konkurētspēju, paturot prātā valstu programmas un iniciatīvas; un PASVĪTRO, ka kosmosā balstīti risinājumi tādēļ ir vēl vairāk jāintegrē ar kosmosu nesaistītos sektoros un otrādi;

II. Eiropas kosmosa sektora konkurētspējas veicināšana

5. UZSVER, ka ar kosmosu nesaistīto sektoru un komerciālo tirgu mainīgās lietotāju vajadzības ir viens no galvenajiem Eiropas kosmosa sektora virzītājspēkiem; UZSVER, ka ir jāpalielina kosmosā balstītu datu un pakalpojumu izmantošana lietotāju vidū, turpinot palielināt informētību un dažādos sektoros veicinot potenciālo lietotāju dialogu par ieguvumiem, ko praktiski izmantojami un uz lietotājiem orientēti kosmosā balstīti dati un pakalpojumi var sniegt konkurētspējas veicināšanai dažādās nozarēs, un ir jāturpina izstrādāt arvien pieklūstamāki, lietojami un praktiski izmantojami kosmosa dati, kas ir būtiski gan jau izveidotām, gan jaunām un potenciālām lietotāju grupām, un ir jāsekmē to apgūšana;
6. UZSVER, ka konkurētspējīgam Eiropas kosmosa sektoram ir jāturpina nodrošināt publiskās un privātās investīcijas un spējas kosmosā, kā arī jānodrošina privātā sektora gatavība, tostarp tehniskā un finansiālā spēja, uzņemties riskus; ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka lielāks pakalpojumu iepirkums attiecīgā gadījumā veicina to, ka privātajiem uzņēmumiem tiek nodota atbildība un pilnvaras par misiju izstrādi un īstenošanu;
7. UZSVER iespējamos ieguvumus, ko operatoriem un pakalpojumu un lietojumu nodrošinātājiem, sniedz uz pamatklientiem orientētas iepirkuma shēmas un agregētais pieprasījums; un AKCENTĒ, cik svarīgi ir atklāti, taisnīgi un pārredzami publiskā iepirkuma procesi, kuri atbalsta diversificētas un inovatīvas Eiropas kosmosa industrijas attīstību;

8. ATZĪST, ka riska uzņemšanās un riska dalīšana ir ļoti būtiska konkurētspējīgākam Eiropas kosmosa sektoram; un UZSVER, ka ir vajadzīga tāda pielāgota pieeja riskiem un prasībām, kas minētajā sektorā veicina efektivitātes pieaugumu un rentabilitāti;
9. UZSVER inovatīvas shēmas valsts un Eiropas līmenī, piemēram, *CASSINI* un EKA ieguldītāju tīklu, lai atbalstītu līdzfinansēšanas modeļus apvienojumā ar kopīgiem centieniem palielināt visu Eiropas rīcībspēku, jo īpaši jaunuzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu, piekļuvi finansējumam, tostarp, veicinot uz aktīviem balstītu finansējumu; un AICINA privāto sektoru piesaistīt investīcijas Eiropas kosmosa industrijā un atbalstīt revolucionāru inovāciju, kā arī uzlabot tehnoloģisko gatavību; UZSVER mazo un vidējo uzņēmumu lomu kosmosa jomā un to ieguldījumu Eiropas kosmosa sektora inovācijā un konkurētspējā; un ATZĪST, ka Eiropas ilgtermiņa panākumi ir atkarīgi no visu lielumu uzņēmumu inovācijas potenciāla izmantošanas visās EKA un ES dalībvalstīs;
10. ATZĪST, ka stabilitāte un paredzamība kosmosa uzņēmējdarbības vidē veicinās lielākas privātās investīcijas; NORĀDA, ka publiskās iestādes var atbalstīt jaunu uzņēmējdarbības iespēju attīstību kosmosa jomā;
11. UZSVER ar kosmosa pētniecību un izstrādi saistīto izdevumu nozīmīgumu un multiplikatora efektu, kā arī kosmosa tehnoloģiju pozitīvo plašāko ietekmi uz Eiropas ekonomiku kopumā; NORĀDA uz nepieciešamību palielināt kosmosa sektora pievilcību, lai piesaistītu un noturētu talantus un kvalificētu darbaspēku, pamatojoties uz prasmju un talantu izcilību Eiropā; UZSVER, ka ir jāpalielina prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas centieni;

12. ATZĪST, ka ir jāpalīdz lēmumu pieņēmējiem un uzņēmumiem ātrāk un precīzāk apstrādāt kosmosa datus, lai tādējādi kosmosa informāciju pārvērstu praktiski izmantojamās atziņās; un UZSVER, cik svarīgi ir tas, lai publiskām iestādēm būtu pienācīga piekļuve nepieciešamajiem datiem un spējām nolūkā īstenot politiku un nodrošināt ar kosmosu saistīto pakalpojumu sniegšanu vajadzīgajā neatkarības, uzticamības un rentabilitātes līmenī; tāpat ATZĪMĒ, ka ir vajadzīga kosmosa datu efektīva pārvaldība un aizsardzība, kas balstās uz apņemšanos garantēt datu drošību;

III. Kosmos kā Eiropas globālās rīcības pamats

13. IR PĀRLIECINĀTA par to, ka EKA, ES un to attiecīgajām dalībvalstīm ir jācenšas, attiecīgā gadījumā apspriežoties ar privāto sektoru, izstrādāt progresīvus globālus noteikumus un paraugpraksi kosmosa jomā, lai nodrošinātu Eiropas ietekmi un spēcīgu pozīciju globālās kosmosa pārvaldības jautājumos, tostarp ilgtspējīgas kosmosa vides izveidē; ATZĪST standartu centrālo lomu politikas mērķu atbalstīšanā attiecībā uz tiem uzdevumiem, kas paredz uzturēt tirdzniecību, inovāciju un ekonomikas izaugsmi;
14. UZSVER, ka kosmosa sektors, kas gūst labumu no ciešās sadarbības starp EKA, ES un to attiecīgajām dalībvalstīm, uzlabo Eiropas ekonomikas pozīciju globālā mērogā un ir Eiropas stratēģiskās autonomijas pamats atvērtā ekonomikā; SAGAIDA, ka Eiropas kosmosa sektors arvien vairāk paplašināsies, virzoties uz tirgus iespēju izmantošanu visā pasaulē, tostarp ar ciešākas sadarbības globālā mērogā un ar uzticamu partnerību palīdzību;

15. UZSVER operacionālo kosmosa sistēmu nozīmi Eiropas un valstu kritiskās infrastruktūras, piemēram, energosistēmu un elektrotīklu, aizsardzībā un drošā darbībā, tostarp kosmosa laikapstākļu globālā novērošanā un preventīvu pasākumu koordinēšanā; ATZĪST, ka ir steidzami jāpalielina Eiropas autonomija attiecībā uz drošību, drošumu un noturību kosmosā un ar kosmosa jomas palīdzību; un UZSVER, cik svarīgi ir turpināt sadarboties saskaņā ar attiecīgajām ES, EKA un to dalībvalstu kompetencēm, lai mērķtiecīgi un līdzsvaroti nodrošinātu kritiskās tehnoloģijas, spējas un piegādes ķēdes, kā arī noteiktu skaidras prioritātes, tādējādi stiprinot Eiropas konkurētspēju;
16. UZSVER, ka, pamatojoties uz ES un EKA pamatnolīgumu un cieši apspriežoties ar visām dalībvalstīm, ir svarīgi pastiprināt EKA un ES stratēģisko partnerību tās dažādajos sadarbības veidos, lai ļoti sarežģītā starptautiskā tirgū veicinātu globāli konkurētspējīgu Eiropas kosmosa ekonomiku, tostarp izmantot Kosmosa padomes sniegtās priekšrocības, lai sasniegtu šos mērķus un pastiprinātu koordināciju Eiropas vispārējās kosmosa politikas izstrādē.
-